

André Bek: 'Dansen in het zand.' Een leven in geschonken tijd. Uitgeverij Lezerspoort/ UMCO Haarlem/ Baarn 2007. ISBN 9088230004.

Over de schrijver: André Bek was adelborst (marinier) en werd later fysiotherapeut.

Soort boek: Ervaringsverhaal over niertransplantatie. André Bek kreeg driemaal een nier van familie en eenmaal van zijn vrouw José.

Stijl: Geschreven in de ik vorm en afgewisseld met verhalen over zijn relatie, diepzeeduiken, dansen en vakanties. Het boek is André gaan schrijven na een aantal jaren met behulp van aantekeningen en door hem geschreven nieuwsbrieven.

Korte samenvatting: André (1959) krijgt in 1984 te horen dat zijn nieren niet goed genoeg meer functioneren en moet gaan dialyseren. Hij kent dan José, zijn grote liefde 2 jaar. Zijn wereld stort in. Maar zijn familie, broer vader en moeder bieden aan donor te zijn.

André beschrijft de vragen die in hem opkomen, in hoeverre hij vindt dat hij hun aanbod kan accepteren. Dat doet hij alles afwegende wel en tenslotte niet eenmaal maar vier keer over een tijdsspanne van 20 jaar. Zowel van broer, vader, moeder en José krijgt hij een nier omdat na verloop van tijd de gedoneerde nier toch weer afgestoten wordt. Zij blijken allen geschikte donoren en willen hem graag een nier schenken om hem bij hen te houden.

Hij beschrijft de perioden van goed leven, genieten van vakanties met José en van familie, diepzeeduiken en dansen afgewisseld met perioden waarin de ziekte domineert, angsten en onzekerheden, een nier toch weer wordt afgestoten, dialyse onvermijdelijk is. Het boek eindigt eind 2004 als hij naar huis mag met een nieuwe nier die José heeft gedoneerd.

Wat viel op: Dat André vier keer een nieuwe nier krijgt en je gaandeweg het boek meer begrijpt hoe het komt dat hij en de donoren dat vier keer willen. Want een nier geven en krijgen blijft ook een ingrijpende gebeurtenis. Dat hij benadrukt dat de gegeven afgestoten nieren toch mogelijk hebben gemaakt dat hij een tijd weer volop van het leven kon genieten en dat dat opweegt tegen alle pijn en ellende die ertegenover staan als alle partijen ervoor zijn.

Citaten: Pag. 17: 'Ik ben sprakeloos. Ik ben in verwarring en weet niet precies hoe te reageren. Daar sta je dan. Heb ik nu nog het recht om dood te willen? Eigenlijk wil ik dit helemaal niet. Maar wel liever dan dood, geloof ik. Deze liefste mensen steken hun nek voor mij uit. Heb ik het recht om dit te weigeren? Heb ik het recht om dit te accepteren? Wat doe ik deze mensen aan? Ik kan met geen mogelijkheid de werkelijke implicaties van dit aanbod overzien.'

Pag. 81: "De vierde keer?" met glimlach. Daarbij wordt dan bedenkelijk van mij naar José gekeken. 'We zijn al 22 jaar bij elkaar hoor,' reageer ik dan enigszins verontschuldigd. Alsof ik als een niervretend Pacmannetje, in een nietsontziende strijd om te overleven, de buurvrouw heb gegijzeld voor haar nier."

Pag. 99 - 100: 'Nooit zal ik wennen aan een regime van een ziekenhuis zoals ik dat tijdens déze opname heb ervaren... En in de politiek maar discussiëren over de rechten van gevangenen en de ethische bezwaren betreffende meer criminelen op één cel. De status van patiënt is blijkbaar lager.... Tel bij dit alles de mensonterende arrogantie van sommige artsen en de schrijnende onervarenheid van menig verpleegkundige op. Ik kan jullie verzekeren..., de duivel drijft in je. O ja, ik zou het

bijna vergeten te vermelden, ik was ook nog eens doodziek.'

Pag. 113-114: 'De plotselinge doodsangst in haar ogen, de pijn.... Haar laatste ademstoot. Ik zat er met mijn neus bovenop; vastgeketend aan mijn machine, machteloos gedwongen om getuige te zijn. Waar moest ik kijken? Als ik keek, voelde ik me een voyeur tijdens misschien wel het meest intieme moment van een mensenleven. Als ik doorlas in mijn boek, leek het net of ik volkomen ongevoelig was voor het drama dat zich voor mijn ogen afspeelde. Ik wist mij geen raad.'

Recensies: 'Dit boek is een tweede druk zeker waard. Er mogen er wat mij betreft nog vele volgen. Iedereen zou dit boek moeten lezen. Zeker na de consternatie rondom de Grote Donorshow van BNN. Het zet je op een heel indringende en toch prettige manier aan het denken. Over liefde, over doorzetten, over kwetsbaarheid en over het innemen van een standpunt t.a.v. het al dan niet donor zijn. Daarnaast is het gewoon een ongelooflijk spannend en ontroerend boek. Eén van de beste boeken die ik dit jaar tot nu toe heb gelezen. Indrukwekkend! ' *HdV op*

<http://www.lezerspoort.nl/content/content.php?D=114>

'Bek zou wellicht alle recht hebben hiervan een melodrama te maken, vol zwaar maar louterend lijden, maar zo'n boek is dit niet...' medewerker stichting Transplantatie Nu! <http://www.transplantatieredtlevens.nl/home/literatuur/boeken-algemeen>